

ด ปัจจัย

ว่าโดยกาล บอกอดีตกาล แปลว่า .....แล้ว

ว่าโดยวาก เป็นได้ ๔ วาก คือ

๑. กัตตวาก
๒. กัมมวาก
๓. ภาววาก
๔. เหตุกัมมวาก

ว่าโดยลิงค์ เป็นได้ ๓ ลิงค์

ในปุงลิงค์แจกตามแบบ ปุริส

ในอิตถीलิงค์ลง อา ปัจจัย แจกตามแบบ กณญา

ในนปุงสกลิงค์แจกตามแบบ กุล

แจก กต (อันเขาทำแล้ว) ในปุงลิงค์

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	กโต	กตา
ทุติยา	กตํ	กเต
ตติยา	กเตน	กเตहि กเตภิ
จตุตถิ	กตสฺส กตาย กตตุถํ	กตานํ
ปณฺจมี	กตสุมา กตมฺหา กตา	กเตहि กเตภิ
ษฎฐิ	กตสฺส	กตานํ
สप्तตมิ	กตสฺมี กตมฺหิ กเต	กเตสฺ
อालปนี	กต	กตา

แจก กตา (อันเขาทำแล้ว) ในอิตถीलิงค์

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	กตา	กตาโย กตา

นิพพุตเตสุ สุตเตสุ.....

ตัวอย่างใช้เป็นกริยาในระหว่าง

โส ปุริโส เคหา อรณญ์ คโต อาคนุตวา .....

ตัวอย่างใช้เป็นกริยาคุณพากย์

ปุริโส เคหา อรณญ์ คโต.

ปุริสสส ชมเมสุ รตสส มาตา คนุตวา.....

ปฐมมาเส อติกนุเต อภิโรโค อุปชชช.

ตัวอย่างใช้เป็นวิกิตกัตตา

อัย รุกไซ มหเสกขาย เทวตาย ปริคคหิตโต ภวิสสตี.

แบบฝึกหัดท้ายบท

จงแปลเป็นภาษามคธ

๑. อ.เถระ รับเอาแล้ว ซึ่งบาตร อันอันอุบาสก ถวายแล้ว ฯ
๒. อ.อุบาสิกา ย่อมเห็น ซึ่งพระเถระ ผู้มาแล้ว สู่เรือน ของตน ฯ
๓. อ.อุบาสก ย่อมเห็น ซึ่งการงาน อันอันบุตร ทำแล้ว ฯ

จงแปลเป็นภาษาไทย

๑. ปุริโส อตฺตโน เคหํ คโต.
๒. นารี อตฺตโน เคหํ คตา.
๓. จกฺขุ อนฺธํ ชาตํ.